

Geen opknapbeurt, maar nieuw DNA

Sinds 17 februari 2015 trekt Joris Luyendijk door Nederland om zijn boek 'Dit kan niet waar zijn' te promoten. Dit boek zou verplichte literatuur moeten zijn voor accountants, ook voor onze nieuwe voorzitter Pieter Jongstra.

Een paar weken geleden was ik in de Amsterdamse Schouwburg om te luisteren naar Luyendijks verhaal. En ik was verbaasd, want het boek gaat niet alleen over de City in London, maar ook over het bedrijfsleven in Nederland. Als het boek voor zoveel mensen herkenbaar is, is het dat dan ook voor mij en voor de beroepsgroep?

In de schouwburg was ook Jeroen Smit aanwezig. Hij maakte een markante opmerking: "Rendementsdenken is zielloos." Joris Luyendijk vulde dit aan met "Intimidatie als businessmodel". Deze zielloosheid en intimidatie zijn volgens beide heren ook herkenbaar bij Nederlandse ondernemingen.

Mijn nieuwsgierigheid was gewekt en ik ben na deze bijeenkomst het boek van Joris Luyendijk gaan lezen. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik het niet langer achter elkaar kon lezen dan dertig minuten, vanwege opkomende boosheid. Zo herkenbaar. 'Dit kan niet waar zijn', maar het is het wel.

Mensen of systeem

Opvallend is dat Luyendijk aangeeft dat in de basis de mensen in de financiële sector 'oké' zijn. Velen werken er om hun boterham voor thuis te kunnen betalen. Op het eerste gezicht is er dus niets mis, zou je zeggen. Maar toch gaat het grondig mis in de City.

Dat is ook wat ik heb meegemaakt. Alle accountants zijn van goede wil. En toch gaat het mis. Ook wij zitten gevangen in het systeem en zijn blijkbaar niet in staat om het systeem te doorbreken.

Soms helpt een voorbeeld. Hierbij een voorbeeld uit mijn tijd bij KPMG. Zeer grote delen van het boek van Luyendijk gaan over de existentiële angst, de angst om te worden weggestuurd. Deze angst heb ik ook gezien bij KPMG.

In de periode van economische crisis waren er volgens de interne statistieken te veel mensen werkzaam in de praktijk. Daarom was het plan opgevat om 'slechtere beoordelingen te geven'. Met deze instructies werden de managers op pad gestuurd. Ik heb veel jonge mensen zien afbranden en met lege ogen achter hun bureau zien zitten. Na een periode van te veel en te hard werken konden ze deze angst en manipulatie niet meer aan. Met als gevolg zielloosheid en geen plezier meer in het werk.

Geen opknapbeurt, maar nieuw DNA

Sinds 22 juni heeft de NBA een nieuwe voorzitter, Pieter Jongstra. Hij staat voor de enorme uitdaging het vertrouwen in het accountantsberoep terug te winnen. De werkgroep 'Toekomst Accountantsberoep' heeft hiertoe in 2014 53 maatregelen geformuleerd. Maar misschien gaat deze 'opknapbeurt' niet ver genoeg.

Daarom doe ik een oproep aan Pieter, geïnspireerd door Joris Luyendijk: Laat je niet te veel afleiden door de 53 maatregelen van de werkgroep. Het is niet zo dat na implementatie van die maatregelen, alles oké is. Zolang het systeem en de onderliggende prikkels niet worden weggenomen, zullen we geen verbetering realiseren.

Wil je op zoek naar een sprankje hoop, lees dan eens rustig het boek van Joris, of desnoods alleen bladzijde 188. Daar staat een zin die mij heeft geraakt:

'Veel wijst erop dat de wereld van het geld geen opknapbeurt of grote schoonmaak nodig heeft, maar nieuw DNA.'

Wie een masterplan verwacht (de 53 maatregelen), houdt zichzelf voor de gek. Ga op zoek naar nieuw DNA, koester deze ontwikkeling, en je zult groots zijn voor de toekomst.

Deel dit artikel

Antoinette Dijkhuizen RA is oprichtster van 4you accountancy. Daarvoor werkte ze bij verschillende grote accountantskantoren, waaronder KPMG en Ernst & Young. Zij is ook lid van het Ledengroepbestuur Openbaar Accountants (LOA).

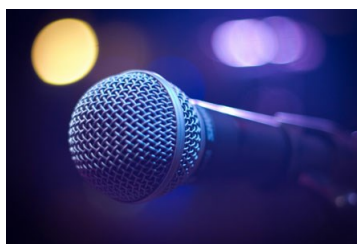
GERELATEERD

NIEUWS | 08 augustus 2022

Pheijffer: splitsing audit en advies vooral goed voor adviespraktijk

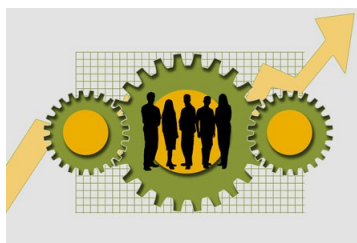
De plannen van EY voor het wereldwijd splitsen van de audit- en adviespraktijken vormen een "kantelpunt" in de sector. Want de huidige discussie is intern gedreven... →

NIEUWS | 03 augustus 2022

'Partijdigheid accountants is vaak onbewust'

Accountants hebben sterke prikkels om hun klanten gelukkig te houden. Dat gebeurt niet altijd bewust, maar het is wel een van de belangrijke oorzaken van boekhoudschandalen. →

NIEUWS | 26 juli 2022

Volkskrant: 'Accountants treuzelen in zoektocht naar beter model'

Hoewel er wel wat beweegt in de accountantssector, "is het voornamelijk te weinig, en vooral niet fundamenteel genoeg". Dat schrijft de Volkskrant in een bericht over... →

NIEUWS | 21 juli 2022

Kwartiermakers zijn 'voorzichtig positief' over ontwikkelingen accountantssector

Minister Kaag van Financiën heeft de vierde voortgangsrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector gedeeld met de Tweede Kamer. Op basis van onderzoek... →

NIEUWS | 20 juli 2022

Wetsvoorstel toekomst accountancysector naar Raad van State

Het voorstel voor de nieuwe Wet toekomst accountancysector (Wta) is, na behandeling in de ministerraad, voor advies verzonden naar de Raad van State. →
